

บทคัดย่อ

โครงการ “การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การจัดการอาชีวอนามัย และความปลอดภัย ในงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ในศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ระยะที่ 2” นี้ เป็นโครงการต่อเนื่อง จากโครงการการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ การจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยฯ ที่ได้ดำเนินการมาก่อนหน้านี้ วัตถุประสงค์ของ โครงการฯ ในครั้งนี้คือ การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ และดำเนินการต่อเนื่องในประเด็นหลัก 4 เรื่อง คือ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานในแผนกต่าง ๆ การพัฒนาวิชาการ และสื่อเรียนรู้ ต่าง ๆ การพัฒนาการจัดการบริการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย สำหรับสถานี อนามัยคัดผงาด และการจัดทำพิธีการเปิดศูนย์เรียนรู้ฯ ในวาระเฉลิมฉลองสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระชนม์มายุครบ 6 รอบ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ศูนย์ด้วย

การปรับปรุงสภาพการทำงาน มีการดำเนินการใน 22 แผนก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคณะครู อาจารย์ และนักเรียนในแผนกต่าง ๆ เหล่านั้น การพิจารณาปรับปรุงสภาพการ ทำงานจะอาศัยผลการศึกษาจากโครงการวิจัยก่อนหน้านี้ ตัวอย่างของสิ่งที่จะปรับปรุง ได้แก่ การ จัดระเบียบความเรียบร้อยในที่ทำงาน การตีเส้นในแผนก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะ ก่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน การจัดหาอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล การจัดทำป้ายต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมี

สำหรับการจัดทำเนื้อหาวิชาการและสื่อเรียนรู้ต่าง ๆ จะมีการกำหนดผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจัดทำเนื้อหาวิชาการซึ่งมีประมาณ 30 เรื่อง หลังจากนั้นจะจัดพิมพ์เป็นคู่มือประกอบการสอน และเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจ พร้อมกันนั้นเนื้อหาวิชาการดังกล่าว ยังได้มาจัดทำเป็นสื่อเผยแพร่ต่าง ๆ เช่น ทำสื่อวีดิทัศน์ โปสเตอร์ และนิทรรศการ เป็นต้น สื่อต่างๆที่ได้เหล่านี้จะใช้ในการเตรียมการ ในพิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ฯ ด้วย รวมทั้งใช้ประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนทั่วไป

การพัฒนาการจัดการบริการอาชีวอนามัยสำหรับสถานีนอนามัยนั้น มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งและประเมินความพร้อมของหน่วยบริการ รวมทั้งการ พัฒนาแนวทางในการจัดบริการอาชีวอนามัย การพัฒนาทักษะให้กับเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย โดย การจัดการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 4 วัน หลังจากนั้นกำหนดให้มีการวางแผนและดำเนินการ จัดบริการตามแผน ผลการดำเนินงานพบว่า สามารถจัดบริการอาชีวอนามัยให้แก่กลุ่มประชากร เป้าหมายได้ในระดับหนึ่ง หลังจากโครงการฯ นี้แล้ว ทางสถานีนอนามัยมีแผนที่จะดำเนินงาน ต่อไปอย่างต่อเนื่อง

โดยสรุปการดำเนินโครงการการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ สามารถดำเนินการได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายทุกประการ ผลการดำเนินงานของโครงการ นอกจากจะมีประโยชน์ต่อบุคลากรในศูนย์ศิลปาชีพบางไทรเองแล้ว ยังสามารถขยายผลที่ได้จากโครงการดังกล่าว ไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ เช่น ศูนย์ศิลปาชีพอื่น ๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งนำผลงานที่ได้ไปเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจได้อีกด้วย

Abstract

The project of "The development of Occupational Health and Safety Management Learning Center at Bangsai Folk Art and Craft Center, The support foundation of H.M. Queen Sirikit of Thailand : Phase II" was the continuous project following the phase I of the same title. The aim of the project was to develop the learning center by carrying out the 4 main activities: 1) the improvement of working conditions and environment, 2) the development of occupational health (OH) knowledge and media, 3) the development of OH service at the health center, and 4) arrangement of the opening ceremony of the learning center.

The improvement of working conditions and environment was conducted in 22 workshops. The process of improvement involved participation of all people such as teachers, students, and administrators. The concept of improvement came from the result from previous study. These included 1) cleaning up of workplaces, 2) lining in each section, 3) preparation of safety equipment, 4) provision of personal protective equipment, 5) preparation of safety sign, and 6) provision of material safety data sheet.

The process of preparation of OH manual and making media was undertaken among expert team. Each expert wrote each chapter. There were totally 30 chapters in the OH manual. After that, each topic was designed to prepare for poster, exhibition, and CD. All of these media were used during the opening ceremony of the learning center for the celebration of the 72 years of the Queen's birthday. After finishing that event, all media was distributed to the public who was interested in occupational health.

It was necessary to develop OH service to sustain OH activities at the Bangsai center. Nowadays, Kakkanang health center is established to be responsible for health provision of the Bangsai center. The steps of development of OH service include staff competency analyses, setting up of standard practice guidelines, training, and setting up of action plan. After the training course, all staff had self-confident to carry on OH activities. They can provide OH service and set up future plans.

In conclusions, the project can achieve its objectives. The results of the study showed their usefulness on target population. In addition, the model of this study also expanded to implement into other Folk-Art and Craft centers under the foundation of the Queen Sirikit throughout the country.